

Sygn. akt V.2 Ka 93/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Protokolant: Ewelina Grobelny

w obecności Beaty Urbańczyk Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jastrzębiu – Zdroju

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r.

sprawy: **Ł. S. /S./,**

syna E. i C.,

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 180 a kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju

z dnia 11 stycznia 2017r. sygn. akt II K 1133/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że ustala, iż czyn przypisany oskarżonemu stanowi wykroczenie z art. 94 §1 kw polegające na tym, że w dniu 30 sierpnia 2015r. w J. na drodze publicznej ulicy (...) prowadził on samochód O. (...) o numerze rej. (...) nie mając do tego uprawnień i za to na podstawie art. 94 §1 kw wymierza mu karę grzywny w kwocie 800 (osiemset) złotych,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych i obciąża go jedną opłatą za obie instancje w kwocie 80 (osiemdziesiąt) złotych.

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Sygn. akt. V Ka 93/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju wyrokiem z dnia 11 stycznia 2017r. w sprawie o sygn. akt. II K 1133/15 uznał oskarżonego Ł. S. za winnego czynu z art. 180a kk polegającego na tym, że w dniu 30 sierpnia 2015r. w J. na drodze publicznej ul. (...) prowadził samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do decyzji wydanej przez Prezydenta Miasta w J. o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie kategorii B i za ten czyn

wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł. Nadto obciążył oskarżonego kosztami postępowania, a to opłatą w kwocie 200 zł oraz wydatkami w kwocie 370 zł.

Apelację wniósł natomiast obrońca oskarżonego i zaskarżył orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił na podstawie art. 438 pkt. 2 i 3 kpk :

1. Obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a/art. 4 kpk poprzez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego,

b/ art. 5 § 1 kpk w związku z art. 74 p 1 kpk poprzez przerzucenie na oskarżonego obowiązku dowodzenia swojej niewinności,

c/ art. 7 kpk poprzez ocenę materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, polegający na dowolnym przyjęciu , że oskarżony znał przepisy, które powodowały utratę uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi,

d/ art. 8 § 1 kpk poprzez dokonywanie samodzielnych ustaleń w zakresie ustalonym konstytucyjną decyzją organu Wydziału komunikacji Urzędu Miasta J., podczas gdy przepis ten nie uprawnia do dokonywania dowolnych ustaleń w zakresie znamion przestępstwa art. 180a kk, a mianowicie „nie stosując się do decyzji właściwego organu”

e/ art. 424 § 1 kpk poprzez lakoniczne uzasadnienie wyroku i pominięcie wielu istotnych kwestii dla oceny prawidłowości postępowania Sadu I instancji,

2. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku który miał istotny wpływ na jego treść, a wynikający z przyjęcia , iż oskarżony nie zastosował się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami ; podczas gdy z treści decyzji Prezydenta Miasta J. z dnia 23 sierpnia 2012r. wyraźnie wynika że postanowiono: „cofnąć Panu Ł. S. PESEL (...) zamieszkałemu w J. przy ul (...) uprawnienie do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kategorii B prawa jazdy do dnia 22 października 2013r.

Stawiając powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przypisanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zarzuty podniesione w środku odwoławczym, sporządzonym przez obrońcę oskarżonego, tylko częściowo zasługiwały na uwzględnienie. Tym niemniej wniosek zawarty w apelacji o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu był chybiony w świetle obowiązującego Kodeksu wykroczeń. Wbrew twierdzeniom apelacji , Sąd Rejonowy w Rybniku prawidłowo ustalił stan faktyczny w przedmiotowej sprawie nie naruszając przy tym, żadnych norm regulujących przebieg postępowania karnego. W tej sytuacji brak było podstaw do uwzględnienia wniosków apelacyjnych o uchylenie wyroku. Jednakże Sąd Rejonowy w błędny sposób zastosował prawo materialne uznając, że zachowanie Ł. S. wypełnia znamiona występku z art. 180a kk gdy tymczasem mogło ono stanowić co najwyżej wykroczenie z art. 94 § 1 kk.

Zgodnie z art. 103 ustawy z 5 stycznia 2011r. o kierujących pojazdami (tekst. Jedn. DZ.U. z 2015r. poz 155 ze zm.) organ wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami między innymi w przypadku orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów przez Sąd. Przestępstwo z art. 180 a kk polega na prowadzeniu pojazdu mechanicznego przez osobę , której decyzją właściwego organu zostały cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami. Warunkiem odpowiedzialności jest pozbawienie sprawcy uprawnień do kierowania pojazdami na mocy decyzji właściwego organu. Tymczasem w niniejszej sprawie decyzja administracyjna określiła w sposób precyzyjny czas na jaki uchylono Ł. S. uprawnienia do kierowania pojazdami. Decyzja Prezydenta Miasta J. z dnia 23 sierpnia 2012r. (karta 4) wyraźnie wskazywała, że uprawnienie do kierowania pojazdami silnikowymi kat. B prawa jazdy zostały cofnięte oskarżonemu do dnia 22 października 2013r. Decyzja ta konkretnie odnosiła się do prawomocnego

wyroku Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 27 lutego 2012r. sygn. akt. II K 20/12 , którym to wyrokiem orzeczono wobec Ł. S. środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 2 lata. Tym samym oskarżony jadąc pojazdem mechanicznym w dniu 30 sierpnia 2015r. nie jechał wbrew decyzji właściwego organu, ale tylko i wyłącznie prowadził pojazd nie posiadając do tego stosownych uprawnień (był wówczas w trakcie zdawania egzaminu na prawo jazdy, ale tychże uprawnień jeszcze ponownie nie zdobył.)

Art. 180a kk wprost odnosi się do decyzji właściwego organu. Postępowanie sprawcy wbrew decyzji administracyjnej jest penalizowane wspomnianym przepisem. Brak takiej decyzji oznacza, że nie zostało wypełnione wskazane

znamię. Przepięstwo to ma charakter formalny, nie jest wymagane następienie jakiegokolwiek skutku. Przepięstwo to może popełnić tylko osoba wobec której decyzja administracyjna zapadła ale tylko w okresie na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia. Słusznie zatem obrońca w apelacji zacytował wyrok Sądu Najwyższego z 1 października 2009r. IV kk 455/08 stanowiący, że jeżeli konkretna sytuacja prawna może być ukształtowana wyłącznie orzeczeniem organu administracji , a orzeczenia takiego brak to sąd karny musi brać pod uwagę przy rozpoznawaniu sprawy karnej wynikające z tego faktu konsekwencje. W rozpoznawanej sprawie co prawda decyzja administracyjna jest, jednakże określa konkretny termin (dzień 22 października 2013r.) utraty uprawnień do kierowania pojazdami. W/w decyzja jest rozstrzygnięciem „kształtującym stosunek prawny” . Do tej decyzji odnosi się norma art. 180a kk, który to występek zarzucany jest oskarżonemu. Decyzja ta i jej treść ma kluczowe znaczenie w kontekście ujęcia znamion czynu zabronionego. Odrzucenie przez Sąd karny decyzji administracyjnej o charakterze konstytutywnym może mieć jedynie miejsce wtedy jeżeli decyzja ta jest pozbawiona podstaw prawnych.

Komentowany przepis został dodany do k.k. na skutek nowelizacji z dnia 20 marca 2015 r. (Dz. U. poz. 541). Należy w tym miejscu podkreślić, że analogiczny w swojej treści przepis zawarty jest w art. 94 § 1 k.w., w którym pominięto jedynie zastrzeżenie o cofnięciu uprawnienia do prowadzenia pojazdów przez właściwy organ, ale zamieszczono tam zastrzeżenie o braku uprawnienia. Warto podkreślić, że przepis art. 94 § 1 k.w. dotyczy jednak wszystkich pojazdów (w tym niemechanicznych), podczas gdy uregulowanie zawarte w art. 180a k.k. odnosi się tylko do pojazdów mechanicznych. W takim zakresie uregulowanie to stanowi *lex specialis*. (Komentarz do Kodeksu Karnego pod red. Jerzego Lachowskiego z 2016r. baza danych LEX)

Mając na uwadze powyższe, nieprawidłowym był zakwalifikowanie przez Sąd I instancji czynu zarzucanego oskarżonemu jako występkę z art. 180a kk. Ł. S. nie prowadził bowiem w dniu 30 sierpnia 2015r. pojazdu mechanicznego nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, gdyż termin cofnięcia uprawnień już minął. W tym zakresie Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy prawa materialnego. Jednakże zachowanie oskarżonego w dniu 30 sierpnia 2015r. nie jest bezkarne gdyż oskarżony swoim postępowaniem wypełnił znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 kw. Ł. S. bowiem na drodze publicznej w dniu 30 sierpnia 2015r. prowadził samochód O. (...) nie mając do tego uprawnień. Oskarżony nie nabył jeszcze uprawnień do kierowania samochodami kat. B, a mimo to wsiadł za kierownicę pojazdu osobowego i kierował nim jadąc drogą publiczną. Oskarżony miał pełną świadomość, że uprawnień do kierowania pojazdami nie posiada. Świadczy o tym chociażby fakt, że w tym samym czasie przystępował do egzaminu na prawo jazdy. Tłumaczenie zatem obrońcy że oskarżony nie miał świadomości że bezprawnie postępuje jest zupełnie chybione. Każdy dorosły obywatel wie i ma świadomość, że do kierowania pojazdami w ruchu drogowym niezbędnym jest zdobycie uprawnień po ukończeniu stosownego kursu i zdaniu egzaminu, który to egzamin potwierdza dokumentem prawa jazdy. Ł. S. egzaminu na prawo jazdy jeszcze wówczas nie zdał tym samym nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdami.

Koniecznym zatem była zmiana opisu czynu przypisanego oskarżonemu i zmiana kwalifikacji prawnej na wykroczenie z art. 94 § 1 kw co Sąd Okręgowy uczynił. Sąd II instancji równocześnie wymierzył oskarżonemu karę grzywny w kwocie 800 zł uznając że kara ta będzie adekwatna do stopnia winy oskarżonego jak stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego wykroczenia. Nie można uznać jej za rażąco surową, a wręcz przeciwnie wymierzona kara w tej wysokości oscyluje wokół dolnego ustawowego progu zagrożenia skoro wykroczenie to zagrożone jest karą grzywny do kwoty 5000 zł. W tym kontekście orzeczona kara jest karą sprawiedliwą, która winna stanowić dla oskarżonego dostateczną dolegliwość i wdrożyć go w przyszłości do przestrzegania porządku prawnego.

W pozostałej części wyrok Sądu Rejonowego utrzymano w mocy uznając pozostałe rozstrzygnięcia za prawidłowe i znajdujące odzwierciedlenie w przepisach prawa tak materialnego jak i procesowego.

Jednocześnie zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł. i obciążono go jedną opłatą za obie instancje w kwocie 80 zł.